

Προσυμπτωματικός έλεγχος καρκίνου του πνεύμονα

Ο προσυμπτωματικός έλεγχος αφορά τον έλεγχο ατόμων που μπορεί να διατρέχουν κίνδυνο για πρώιμα στάδια μιας ασθένειας πριν εμφανίσουν συμπτώματα και τους παρέχει πρόσβαση σε μια θεραπεία με αποδεδειγμένα αποτελέσματα. Για να αξίζει τον κόπο, ο προσυμπτωματικός έλεγχος:

- πρέπει να είναι αξιόπιστος, ώστε να εντοπίσει την ασθένεια σε πρώιμο στάδιο
- πρέπει να είναι απλός και διαθέσιμος στον ευρύτερο πληθυσμό
- πρέπει να κάνει συνολικά περισσότερο καλό παρά κακό στους ανθρώπους που υποβάλλονται σε αυτόν

Γιατί να διεξάγουμε έναν προσυμπτωματικό έλεγχο για τον καρκίνο του πνεύμονα;

Η εξεύρεση της νόσου το συντομότερο δυνατόν διασφαλίζει με διαφορά τα καλύτερα αποτελέσματα στην θεραπεία του καρκίνου του πνεύμονα. Στα πρώιμα στάδια του καρκίνου του πνεύμονα μπορεί να εμφανιστούν λίγα συμπτώματα, κι έτσι ο προσυμπτωματικός έλεγχος είναι ένας πρακτικός τρόπος για την εξεύρεση του καρκίνου του πνεύμονα όσο το δυνατόν νωρίτερα. Στους περισσότερους ανθρώπους που ελέγχονται δεν θα ανιχνευθεί καρκίνος του πνεύμονα.

Πώς γίνεται ο προσυμπτωματικός έλεγχος του καρκίνου του πνεύμονα;

Η τρέχουσα πρακτική χρησιμοποιεί ηλεκτρονική τομογραφία χαμηλής δόσης (που ονομάζεται επίσης αξονική τομογραφία χαμηλής δόσης ή LDCT). Πρόκειται για ειδικά μηχανήματα ακτίνων Χ που χρειάζονται μόνο μια χαμηλή δόση ακτινοβολίας για να λάβουν μια σειρά από εικόνες από το εσωτερικό του σώματος, κατασκευάζοντας μια τρισδιάστατη εικόνα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ακριβή διάγνωση.

Οι σαρωτές LDCT τελευταίας τεχνολογίας επιτρέπουν τη λήψη αυτών των φωτογραφιών πολύ γρήγορα (με το κράτημα μιας ανάσας). Οι συνδυασμένες εικόνες είναι αρκετά καθαρές ώστε να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν ακόμη και πολύ μικρούς όγκους.

Λειτουργεί ο προσυμπτωματικός έλεγχος;

Τα πρώτα σημαντικά στοιχεία προήλθαν από την Εθνική Μελέτη Προσυμπτωματικού Ελέγχου του Καρκίνου του Πνεύμονα (NLST) στις ΗΠΑ, που δημοσιεύθηκε το 2013. Η μελέτη έδειξε ότι η LDCT θα μπορούσε να σώσει τη ζωή ενός για κάθε πέντε άτομα που πεθαίνουν σήμερα από καρκίνο του πνεύμονα.

Εάν ο καρκίνος του πνεύμονα βρεθεί μέσω προσυμπτωματικού ελέγχου, είναι πιο συχνά σε πρώιμο στάδιο (ονομάζεται στάδιο 1 της νόσου), και αυτοί οι άνθρωποι θα χρειαστούν πιθανώς μόνο χειρουργική επέμβαση, ενώ θα έχουν μια πολύ καλύτερη έκβαση.

Ποιες ομάδες πρέπει να εξετάζονται;

Αν και οι κατευθυντήριες γραμμές μπορεί να διαφέρουν από χώρα σε χώρα, ο προσυμπτωματικός έλεγχος είναι πιθανό να επικεντρωθεί, για παράδειγμα, σε ομάδες που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο να προσβληθούν από καρκίνο του πνεύμονα, οι οποίες θα μπορούσαν να είναι:

- γενικά σε καλή υγεία
- χωρίς συμπτώματα
- ηλικίας 55-74 ετών
- νυν καπνιστής ή κάποιος που έχει σταματήσει το κάπνισμα τα τελευταία 15 χρόνια

Άλλοι παράγοντες μπορεί να εντάξουν τους ανθρώπους στην κατηγορία προσυμπτωματικού ελέγχου, αλλά αυτό θα εξαρτηθεί από την προσέγγιση του προσυμπτωματικού ελέγχου της χώρας στην οποία ζείτε και μπορεί να περιλαμβάνει ένα οικογενειακό ιστορικό καρκίνου του πνεύμονα, προηγούμενη αναπνευστική νόσο ή έκθεση σε αμιάντο.

Απευθυνθείτε στον γιατρό σας εάν ανησυχείτε ότι μπορεί να ανήκετε σε ομάδα υψηλού κινδύνου.

Ο τακτικός προσυμπτωματικός έλεγχος για καρκίνο του πνεύμονα παραμένει περιορισμένος σε όλο τον κόσμο, ωστόσο, πολλοί ειδικοί τώρα πιστεύουν ότι υπάρχουν στοιχεία που υποστηρίζουν τον προσυμπτωματικό έλεγχο ως τρόπο για να σωθούν ζωές. Κάποιες χώρες όπως η Αγγλία, η Κροατία και η Γαλλία έχουν αρχίσει προγράμματα ή τους δικούς τους πιλότους, πριν από την κύρια παροχή ιατρικής περίθαλψης.

Εάν δεν είστε βέβαιοι/ες εάν ο προσυμπτωματικός έλεγχος του καρκίνου του πνεύμονα πραγματοποιείται στη χώρα σας, επικοινωνήστε με τον τοπικό οργανισμό για τον καρκίνο του πνεύμονα.

Εάν έχετε συμπτώματα καρκίνου του πνεύμονα, ενημερώστε το γιατρό σας. Τα συμπτώματα του καρκίνου του πνεύμονα μπορεί να περιλαμβάνουν:

- βήχας που δεν φεύγει
- αίμα στο σάλιο
- αίσθημα δύσπνοιας χωρίς λόγο
- πόνος στο στήθος ή στον ώμο
- αιμόπτυση

Μην περιμένετε να προσκληθείτε σε ένα ραντεβού για προσυμπτωματικό έλεγχο διορισμός

Τι θα συμβεί μετά τη διεξαγωγή του ελέγχου;

Η διαδικασία ελέγχου λαμβάνει υπόψη σαρώσεις LDCT που ελέγχονται, για να διαπιστωθεί αν οι πνεύμονες ενός ατόμου είναι καθαροί. Τις περισσότερες φορές, αυτή είναι η διαδικασία. Μερικές φορές μια σάρωση μπορεί να εντοπίσει ασυνήθιστα σημεία ή περιοχές που μπορεί να δείχνουν ότι ένας κανονικά υγιής, γεμάτος αέρα ιστός των πνευμόνων έχει γίνει στέρεος. Αυτοί οι ιστοί ονομάζονται οζίδια.

Το σημαντικό είναι ότι η εύρεση οζιδίου δεν σημαίνει απαραίτητα ότι υπάρχει καρκίνος. Για παράδειγμα, αβλαβή οζίδια μπορεί να παραμείνουν μετά από μια απλή λοίμωξη στο στήθος. Τα οζίδια είναι σχετικά κοινά – τουλάχιστον το ήμισυ των ανθρώπων θα τα έχουν μέχρι να φτάσουν 50 ετών. Ωστόσο, τα περισσότερα (πάνω από 95 %) δεν αποτελούν καρκίνους.

Κι αν υπάρχουν οζίδια;

Εάν ο έλεγχος δείξει ότι έχετε ένα ή περισσότερα οζίδια, η ομάδα περίθαλψής σας θα συνεργαστεί μαζί σας για να καταρτίσει ένα κατάλληλο σχέδιο παρακολούθησης και δοκιμών. Τα προγράμματα ελέγχου έχουν θέσει σε εφαρμογή κατευθυντήριες γραμμές που σας καθοδηγούν σε όσα θα συμβούν στη συνέχεια.

Ο προσυμπτωματικός έλεγχος δεν συνιστάται σε έναν, εφάπαξ έλεγχο. Απαιτούνται τακτικοί έλεγχοι, ετησίως, για όσο διάστημα ο γιατρός σας συνιστά, ώστε ένας τυχόν αναπτυσσόμενος καρκίνος να εντοπιστεί το συντομότερο δυνατόν.

Ποιοι είναι οι κίνδυνοι;

Οι εξετάσεις προσυμπτωματικού ελέγχου του καρκίνου δεν είναι τέλειες. Κάποιοι καρκίνοι μπορεί να μην εντοπιστούν (ψευδώς αρνητική), και μερικά ασυνήθιστα σημεία μπορεί να μοιάζουν με καρκίνο, ενώ δεν είναι (ψευδώς θετική) που σημαίνει ότι οι άνθρωποι μπορεί να υποβληθούν σε περαιτέρω περιττές εξετάσεις.

Οι σαρώσεις LDCT εκθέτουν τους ανθρώπους σε πολύ χαμηλά επίπεδα ακτινοβολίας. Αυτό το επίπεδο ακτινοβολίας είναι υψηλότερο από αυτό μιας απλής ακτινογραφίας, αλλά πολύ χαμηλότερο από αυτό μιας κανονικής αξονικής τομογραφίας στην οποία μπορεί να υποβληθείτε εάν έχετε συμπτώματα καρκίνου.

Θα λάβετε περίπου την ίδια ποσότητα ακτινοβολίας που αντιστοιχεί σε έξι μήνες στο φυσικό σας περιβάλλον. Πρόκειται για επίπεδο παρόμοιο με μια μαστογραφία για τον προσυμπτωματικό έλεγχο του καρκίνου του μαστού.

Ποιες είναι οι εξελίξεις στον τομέα του προσυμπτωματικού ελέγχου;

Τα στοιχεία δείχνουν ότι ο προσυμπτωματικός έλεγχος LDCT αποτελεί σημαντικό βήμα για τον έγκαιρο εντοπισμό του καρκίνου του πνεύμονα και την αύξηση των ποσοστών επιβίωσης. Καθώς οι σαρώσεις γίνονται πιο ευαίσθητες με χαμηλότερα επίπεδα ακτινοβολίας, οι θεραπείες και τα αποτελέσματα μπορούν μόνο να βελτιωθούν.

Η έρευνα για άλλες προσεγγίσεις προσυμπτωματικού ελέγχου περιλαμβάνει:

- καλύτερους, ακριβέστερους σαρωτές
- εξέταση σάλιου ή δείγματος αίματος για μικροσκοπικές ενδείξεις μικρών όγκων των πνευμόνων πριν αυτοί μεγαλώσουν αρκετά ώστε να είναι ορατοί στις αξονικές τομογραφίες
- έλεγχος της αναπνοής για την εύρεση ουσιών που αλλάζουν εάν υπάρχει καρκίνος του πνεύμονα

Ποιες είναι οι επιλογές μου, αν η χώρα μου δεν έχει πρόγραμμα προσυμπτωματικού ελέγχου;

Εάν νομίζετε ότι ανήκετε στις ομάδες υψηλού κινδύνου, μιλήστε με το γιατρό σας, το νοσοκομείο σας ή τον τοπικό οργανισμό για τον καρκίνο του πνεύμονα, σχετικά με τις ανησυχίες σας. Θα σας ενημερώσουν για τις επιλογές υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα σας και θα σας βοηθήσουν να μάθετε πώς μπορείτε να προχωρήσετε.

Σύνοψη

Ο προσυμπτωματικός έλεγχος για καρκίνο του πνεύμονα με τη χρήση αξονικών τομογραφιών είναι αποτελεσματικός στην έγκαιρη εύρεση του καρκίνου του πνεύμονα σε άτομα υψηλού κινδύνου. Αυτά είναι σπουδαία νέα και η σημασία του είναι ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι θα λαμβάνουν θεραπεία για καρκίνο του πνεύμονα σε πρώιμο στάδιο και θα έχουν καλύτερες μακροπρόθεσμες προοπτικές.

Αν και μπορεί να μην είναι τόσο ευρέως διαθέσιμα όσο θα ήθελαν οι άνθρωποι, υπάρχουν πιλοτικά προγράμματα που διεξάγονται σε πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο.

Απευθυνθείτε στους τοπικούς οργανισμούς καρκίνου του πνεύμονα για να δείτε αν αντιστοιχά προγράμματα διεξάγονται κοντά σας.

GLOBAL LUNG CANCER
COALITION

Προσυμπτωματικός έλεγχος καρκίνου του πνεύμονα
© Global Lung Cancer Coalition
www.lungcancercoalition.org

Το παρόν ενημερωτικό φυλλάδιο έχει δημιουργηθεί από τη γραμματεία της Global Lung Cancer Coalition (GLCC) και έχει ελεγχθεί από ειδικούς του καρκίνου του πνεύμονα. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες υποστήριξης και πληροφόρησης που είναι διαθέσιμες στη χώρα σας, επισκεφθείτε τη διεύθυνση www.lungcancercoalition.org Έκδοση 1.0 - Δεκέμβριος 2022.